

על עקרונות

הדיפת התקפות־נגד

למטרות מוגבלות — כגון, לעצירה חלקית של התוקף בכיוון מסוים, כדי להעמידו בתנאי קרקע בלתי־נוחים. דבר זה יכול לשנות את גורם הזמן לטובת המגן בהאיטו את מהירות התקדמותו של התוקף, ועל־ידי זה להביא לידי יצירת תנאים נוחים לביצוע פעולות הגנתיות שונות (כמו תפיסת מערכים־הגנתיים בעומק הגזרה וחיוקם, העברת העתודות לשטחים ה־נתונים בסכנה, ביצוע תמרונים שונים, וכד').

סוגיה בפני עצמה מהוות התקפות־הנגד על כוחות שהוצנחו.

במקרים של הטלת כוחות מוצנחים או מוט־סיים בעומק המערך ההגנתי, יגיב בודאי המגן תגובה מיידית על־ידי ביצוע התקפות־נגד — באמצעות עתודות מיוחדות השמורות־לכך, לפי תכניות ערוכות ומתורגלות מראש לגבי אזורי־הנחיתה האפשריים. שאיפתו תהא למגר כוחות אלה בכל ההקדם ולמנוע מהם כל אפשרות להתבסס ולהתחבר עם כוחות־קרקע הנעים לעזרתם. כאמור, לתפקיד של השמדת הכוחות המוצנחים, מקצה המגן מראש — בדרגים מדיביזיה ומעלה — עתודה „נגד־צנחנית” מיר־חדת, המורכבת מכוחות ממונעים ומשוריינים. בדרג דיביזיוני תהיה עתודה זו בגדל ממוצע של גדוד־רגלים, ממונע או משוריין, בצירוף טנקים. בשעת הצורך יכולות להשתתף במיגור הצנחנים, מלבד כוח כזה, גם עתודות הרגלים והשריון הרגילות שבדרגים השונים (חטיבה, דיביזיה, קורפוס). לפי הדוקטרינה הסובייטית, למשל, מחלק המגן את כל השטח של מערך־ההגנה שלו למספר אזורים, „נגד צנחניים” — וקובע מראש את דרך הפעלת העתודות ה„נגד־צנחניות” והעתודות האחרות.

יש להביא בחשבון כי המגן ישאף בדרך־כלל להלום באחד האגפים הפתוחים של הכוחות

אחד הדברים החשובים בפעולות התקפיות הוא תכנונה — ואח"כ ניהולה — של הלחימה בכוחות־האויב המבצעים התקפות־נגד.

התקפות־נגד עלולות לסכן את ביצוע משימת ההתקפה ואת השגת מטרותיה הסופיות. סכנה זו טמונה בכך שעל־אף עדיפותו של התוקף — עשוי המגן לשנות, על־ידי התקפות־נגד, את יחסי הכוחות לטובתו. המגן — המבצע התקפות־נגד במקום רגיש (באגף, או ב„תפר” שבין שני כוחות־משנה) — עלול להעמיד את התוקף במצב קשה למדי, לשבש את ביצוע משימות ההתקפה, וליטול מידיו זמנית את היוזמה. התקפת־הנגד יכולה אף להביא לידי שינוי מוחלט של המצב לטובת המגן, ולאליץ את הכוחות התוקפים להפסיק את ההתקפה בכלל.

כיצד מבצע המגן התקפת־נגד?

לביצוע התקפות־הנגד משתמש בדרך־כלל המגן בעתודות־רגלים ועתודות־שריון חזקות. לרוב, מתוכננות התקפות־הנגד מראש לכל פרי־טיהן (כיווני התקפות־הנגד, קו־ההיערכות וקו־המוצא, סיוע לכוחות המבצעים. התקפות־נגד, פיקוד ושליטה בזמן ביצוען, וכד'). בחירת הזמן הנכון להפעלת התקפת־נגד — היא גורם העשוי לקבוע את הצלחת ההגנה בשלמותה. להתקפות־נגד נקבעות משימות מוגדרות מראש, התלויות כל פעם במצב הקונקרטי הנוצר תוך־כדי הלחימה.

על פי רוב ישאף המגן להשמיד על־ידי התקפת־הנגד את התוקף שהצליח להדור אל תוך המערך־ההגנתי, ולהחזיר את המצב בשלמות לקדמותו, על־ידי כיבוש־בחזרה של ה־מוצבים והמתחמים ההגנתיים אשר אבדו לו קודם־לכן. כן יכול המגן להשתמש בעתודותיו

לוח הנערכות בדרך-כלל בכוחות חזקים מאוד — מבצע הוא רק אחרי הכנה יסודית. ריכוז כוחות חזקים בשטחי-ההיערכות (ברוב המקרים — בחסות הלילה), כדי לתקוף עם שחר את היריב שחדר לתוך המערך-ההגנתי ומסכן אותו. לביצוע התקפות-הנגד משתמש המגן ביחידות או עוצבות של שריון, רגלים ו/או חיל-רגלים משורין, ומבטיח להן סיוע ארטילרי ואוירי. להתקפת-הנגד מקדים הוא, בדרך כלל, הנחתת אש בעצמה רבה על-ידי ארטילריה ומטוסים.

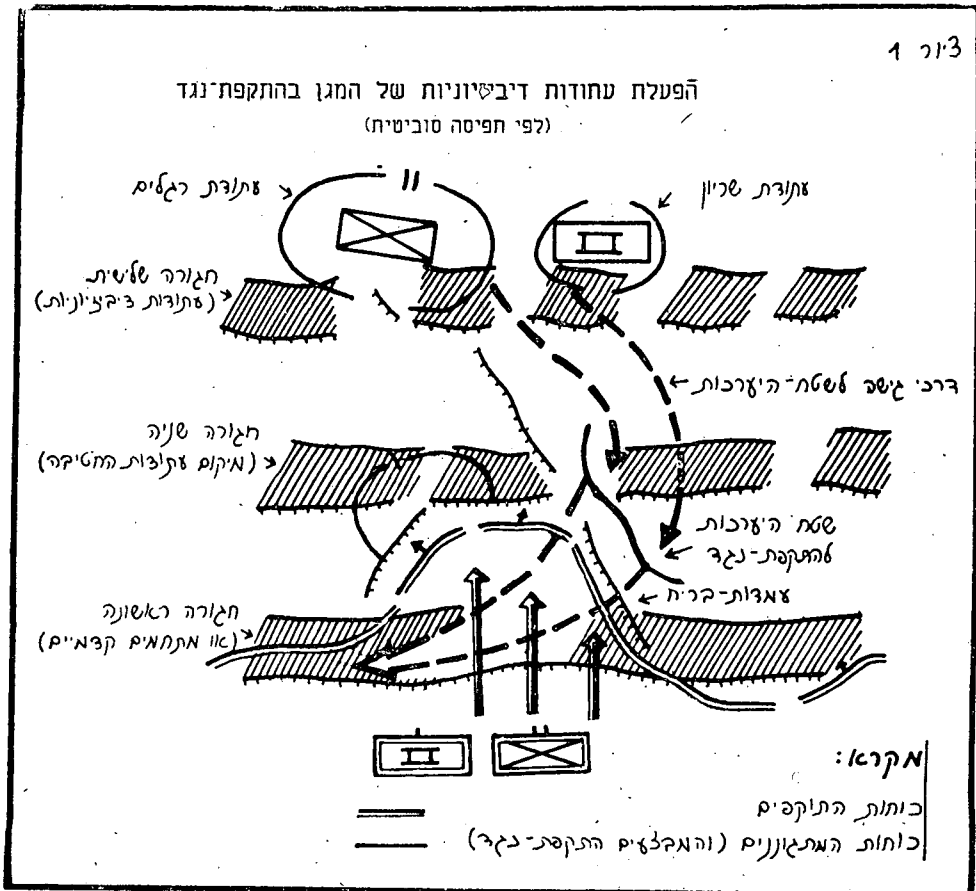
התוקפים כדי להבטיח את שטחי-ההיערכות שלו לביצוע התקפות-הנגד, ישאף, איפוא, המגן להחזיק בכל מחיר במתחמים ובמוצבים שבי אגפיה של חדירת התוקף. זאת ועוד: בשלב ביצוע התקפת-הנגד נודעת לגבי המגן חשיבות רבה לניצול גורם ההפתעה — אשר בא למנוע מהתוקף סיכוי לארגן במהירות את הדיפת התקפת-הנגד על-ידי הפנית כוחותיו לכיוון הסכנה.

יש להדגיש בכל לשון של הדגשה כי הדיפת התקפות-הנגד ומיגור העתדות המבצעות אותן — הם אחד הגורמים החשובים ביותר לשבירת הגנת האויב בשלמותה ואף להשגת המהירות הדרושה לכוחות התוקפים לשם פיתוח הצלחתם ולניצולה.

העתדות לביצוע התקפות-הנגד

לפי הדוקטרינה הסובייטית — העשויה לשמש דוגמה טובה מאוד בכל הנוגע לארגון התקפות נגד — מארגן המגן עתודות בכל הדרגים הפיקודיים, והן הבאות-בחשבון לביצוע התקפת נגד במהלך התקפתו של היריב. לפיה גדול

את התקפת-הנגד המקומית מבצע המגן תוך כדי הקרב, בכוחות קטנים ובדרך-כלל לשם השגת מטרה מוגבלת. ואילו התקפות-הנגד מקבי

- ◆ להחזיק באזורים חשובים שבאגפיה של חדירת התוקף;
- ◆ לחפות על אגפיו ועל עורפו של מערך כוחות-ההגנה;

התקפות-הנגד - מתי? וכיצד?

יש לציין, כי לפי התפיסה הסוביטית לא תמיד יבצע דרג פיקודי (פלוגה, גדוד וכו' הלאה) התקפת-נגד, משתקע התוקף טריו ב- עמדותיו; לעתים יש להניח את ההחלטה על כך לדרגים גבוהים-יותר, במהלך העמקת הטריו על-ידי היריב-התוקף. אכן, ישנם מקרים בהם עריכת התקפת-נגד, לא זו בלבד שתהיה חסרת-ערך בשביל הצד המגן, אלא שאף להיפך - יכולה היא גם להיות בלתי-רצויה מבחינת חשבוננו הטקטי הכללי; והיא עלולה אפילו להיות מזיקה בשבילו. באם, למעשה, אין העתודה מסוגלת לבצע את המשימה.

מפקד המחליט על ביצוע התקפת-נגד, חייב לזכור כי אי-הצלחתה עלולה להכריע את גורלה של ההגנה עצמה. באסכולה-הצבאית הסוביטית רווחת אפילו ההנחה, כי בקרבות העתיד תבוצענה התקפות-נגד רק לפי החלטות דרגים גבוהים-יותר, מגדוד ומעלה.

לפי הטקטיקה הסוביטית מבצע בדרך-כלל המגן את התקפות-הנגד ברגע שהתוקף הצליח לכבוש את המוצבים-הפלוגתיים הקדמיים (מז' צבי הגורת-ההגנה הראשונה); לביצוע התקפת-נגד זו משתמש הוא בעתודות-חטיבה; ואילו עם חדירת התוקף לעומק גדול יותר - לאחר שהבקיע חגורה, או שתי חגורות, של מערך-ההגנה - מבצע את התקפת-הנגד הדרג הדיביזיוני בצירוף עתודות-חטיבה, או גם בלעדיהן. הזמן הדרוש להשגת הכוננות המלאה לביצוע התקפת-נגד הוא, בממוצע, 45-60 דקות ל-עתודה החטיבתית ושעה עד שעתיים לעתודה הדיביזיונית. משך-זמן זה נובע מן הצורך בהעברת העתודה משטחי-הכינוס לשטחי-ההיערכות (בממוצע - 3-4 ק"מ בחטיבה, ו-8-10 ק"מ בדיביזיה), וכן בהמחשת המשימה לפרטיה ובביצוע הכנת-האש הארטילרית.

המגן שואף לבצע את התקפת-הנגד במצב הנוח לו ביותר. מתי נוצרים מצבים כאלה? אחד מהם מתהווה שעה שמתקרבים הכוחות

העתודות, מקורן ומקומותיהן הם, כרגיל, כ- דלהלן:

- בגדוד-רגלים - עד פלוגת רובאים בחגורה ראשונה (בעומק 1-2 ק"מ מקו המוצבים-הקדמיים).
- בחטיבת-רגלים - עד גדוד-רגלים עם פלוגת טנקים. נוסף לזה מקים לרוב המגן עוד: א. עתודה הנדסית-ניידת; לאבי-טחת אגפים תוך כדי הגנה בהתאם למצב המתהווה. ב. עתודה ניידת נ"ט, המורכבת מסוללת תותחים נ"ט או פלוגת תותחים ללא-רתע. העתודות החטיבתיות נמצאות לרוב בחגורה שניה בעומק 4-6 ק"מ מקו המוצבים-הקדמיים של החגורה הראשונה.
- בדיביזיה - עתודת-רגלים של 1-2 גדודי חי"ר ואף עד לחטיבת-חי"ר; עתודת שריון בעצמת כשלוש פלוגות טנקים (כל אחת בת 10 טנקים) עם פלוגת תותחים מתנעיים (ס.א.ו.); עתודה הנדסית-ניידת, בגודל עד פלוגת חיל-הנדסה על מכוניות עם כמות גדולה של מוקשים (800-1000); עתודה נ"ט, המורכבת מגדוד ועד חטיבת תותחים נ"ט (24-12 תותחים). העתודות הדיביזיוניות ממוקמות בדרך-כלל בחגורה השלישית (אם היא קיימת) או אחריה, בעומק ממוצע של 8-10 ק"מ מקו-ה-מוצבים-הקדמיים.

את התקפות-הנגד מבצעות העתודות מ-עמדות-כרייה^(*), הנמצאות בין החגורות או בתוכן; עמדות אלה נשענות על נקודות-משען הערוכות בעומק, המאבטחות את אגפיהן.

*

האם נועדו עתודות אלו לבצע התקפות-נגד בלבד? שמא יש בכך משום בזבוז-כוחות? ואולי ישנם תפקידים נוספים שהן יכולות למלא?

בהתאם למסיבות השונות אפשר להטיל עליהן נוסף על עריכת התקפות-נגד: - להגן לפי הצורך, על מתחמים ומוצבים שבעומק-ההגנה;

(*) עמדות שמכינים אותן מראש (או לעתים, אף מתקינים בשעת-הרוק) בתוך מערך-העמדות הכללי, בדרך כלל בכיוונים אלכסוניים, מקרע-עמדות אחד אל משנהו - כדי לאתר מהן את פריצתו של התוקף, ולערוך התקפות-נגד על הטריו שתקע ולחללו.

טילרית והפצצה מן האויר — ויתכן כי אלו אף תהיינה חזקות למדי;

התקפת-הנגד תבוצע בדרך-כלל באחד מ־אגפיהם של הכוחות התוקפים או בשניהם; בקטע (וכיוון) שנבחר על־ידי המגן לביצוע התקפת-הנגד ניתן לו להשיג עדיפות מקומית וזמנית בכוחות-לוחמים ובאמצעי־קרב;

תכופות נאלצים הכוחות התוקפים לעסוק בהדיפת התקפות-הנגד בתנאים שאינם נוחים להם — כלומר, במצבים בהם טרם השתלטו בשלמות על השטח והתבססו בו, ולעתים קרובות — גם בתנאי-הפתעה. מכלול-גורמים אלה מחייב את הכוחות התוקפים:

לדאוג להערכת-מצב נכונה ולדאוג — עוד בשלב התכנון — להכנה-מראש והקצבה מוקדמת, של כוחות ואמצעים להדיפת התקפות-הנגד של המגן;

לשמור במהלך ההתקפה על נכונות מתמדת להדיפת התקפות-הנגד;

למנוע הפתעה על־ידי סיור מתמיד, וביחוד באגפי הכוחות התוקפים;

להסריד בהתמדה את עתודות המגן (בעיקר באמצעות ארטילריה וכוחות-אויר), כדי לשלול מהן את האפשרות לעריכת התקפות נגד מעיקרה, או לפחות להשהותן ולהחריש את עצמת מהלומתן.

להקציב להדיפת התקפות-הנגד כוח חזק למדי — אשר יהיה ביכולתו לשבור את מהלומת-הנגדית של המגן ולשלול ממנו את היזמה אותה נטל זמנית לידי;

להשתדל לכון את הדברים באופן כזה שיִקבל את המהלומה בשטח הנוח לו מבחינה טקטית, ובמערך-כוחות שיהיה עמוק־דיו בכיוון המשוער של הדיפת התקפת-הנגד;

להשעין את ההגנה-החפוזה שלו להדיפת התקפות-נגד על „שלב” של כוחות ואמצעי־מגן נ”ט, המבטיח את חוזקה ונותן סיכוי טוב לשבירת מהלומת-הטנקים של הגייסות המבצעים התקפת-נגד; אך גם עם גמר הדיפת התקפת-הנגד מתיצב בפני הכוחות התוקפים תפקיד חדש הכרוך בסכנת הפ־עלתן של עתודות המגן, היינו הצורך

התוקפים (שכבשו קודם את חגורת ההגנה הראשונה) אל החגורה השניה (או השלישית) — או אל המוצבים המתחמים הנמצאים עמוק יותר במערך-ההגנה הכללי — וכשנקשר מער־קרב בינם לבין המגינים. במקרים כאלה יצ־

טרך התוקף, לפי ההנחה הרווחת בצבא ה־סובייטי, להעביר קדימה, דרך גייסותיו שכבשו את עמדות-המגן הקדמיות יותר, כוחות חדשים ו„טריים” לביצוע המשך-ההתקפה. דבר זה יגרום, בהכרח, לשיבוש-מה ולקשיים בהיערכות —

וידרוש זמן לארגון הכוחות ולהקמת התיאום הנחוץ בין חלקיהם השונים. זאת ועוד: האר־טילריה, אשר עם התקדמות ההתקפה חייבת לדלג קדימה, זקוקה אף היא לזמן לשם-כך, והעיקר שעליה להכין עתה נתוני-ירי חדשים, בין שנשארה בעמדותיה הקודמות ובין שהיא מתפרסת עתה בעמדות חדשות וקדמיות יותר.

מצב אחר הנוח לביצוע התקפת-הנגד מת־הוא כאשר נוצר טריז-חדירה בקטע צר בלבד, ואילו באגפיו נעצרת התקדמותו של התוקף. שהרי מצב כזה גם מאפשר לעצור את התוקף בחזיתו — וגם מבטיח חופש-תמרון להבאת כוחות מן העומק, לתפיסת נקודות משען מת־אימות ומוכנות-מראש באגפי החדירה ולהשגת שטחי-היערכות לקראת ביצוע התקפות-הנגד.

לשם ביצוען יכול המגן להשתמש בעתודה כולה, או רק בחלק ממנה — בעוד חלקה השני משמש או לחיזוק מערך-ההגנה באגפים ולהעמקתו.

לחזק את חזיתו — וגם מבטיח חופש-תמרון להבאת כוחות מן העומק, לתפיסת נקודות משען מת־אימות ומוכנות-מראש באגפי החדירה ולהשגת שטחי-היערכות לקראת ביצוע התקפות-הנגד.

לשם ביצוען יכול המגן להשתמש בעתודה כולה, או רק בחלק ממנה — בעוד חלקה השני משמש או לחיזוק מערך-ההגנה באגפים ולהעמקתו.

חרופות-נגד להתקפות-נגד

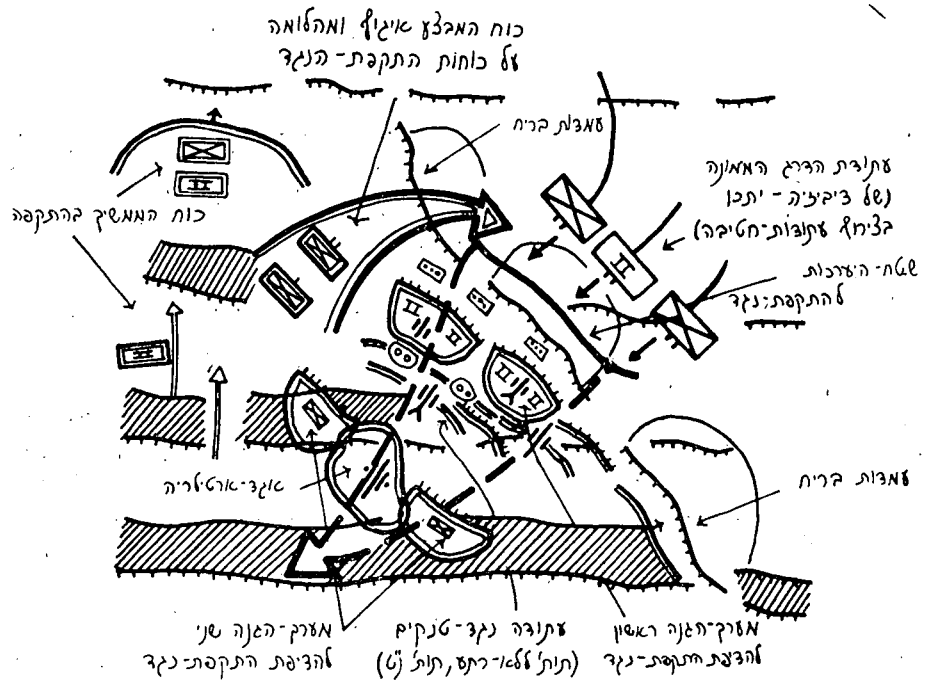
מן האפשרויות הפתוחות בפני המגן לביצוע התקפות-נגד, והכללים לפיהם בודאי ינהג — ומן ההכרח, בשביל התוקפים, להדוף התקפות נגד אלה — נובעות כמה בעיות רציניות המתיצבות בפני הצד-התוקף הן בשעת הכנותיו להתקפה והן במהלך ביצועה.

בעיות אלו נוצרות בעיקר בשל הנתונים הבאים:

לביצוע התקפות-נגד עשוי המגן להשתמש במספר רב-למדי של טנקים, אשר יחזקו במידה רבה את מהלומתן של יחידות, או עוצבות, חילי-הרגלים;

להתקפת-הנגד תקדמנה לרוב הפגזה אר־

הדיפת התקפת-נגד מן-המקום והמשך ההתקפה בכיוון המאמץ העיקרי

ההדיפה אן-הסקום

שיטה זו מושתתת על מיגור התקפת-הנגד מקר-הגנה חפון שנתפס ואורגן על-ידי התוקפים תוך-כדי הקרב, אשר ממנו בולם התוקף את התקדמות כוח התקפת-הנגד. הודפו ומדללו, או אף משמידו — ולבסוף אף עובר להתקפה מוכרעת כדי לשבור כליל את התנגדות היריב. את הדיפת התקפת-הנגד מארגן מפקד היחידה או העוצבה שהתקפה; אם יש צורך בכך — בא לעזרתו הדרג-הממונה. הכוחות שאינם משתתפים בהדיפת התקפת-הנגד, ממשיכים בינתיים בהתקדמותם לפי תכניתם — או מבצעים איגוף באגפו של האויב המבצע את התקפת-הנגד. על-ידי כך ניתן לשבור ולחסל את התקפת-הנגד של המגן ביתר מהירות — שכן הוא מותקף מאגפיו ולכן נאלץ תכופות לא רק להפסיק את ביצוע התקפת-הנגד שלו, אלא

לדאוג למניעת השימוש בעתודות אלו — שלא הצליחו בביצוע התקפת-הנגד — במהלך השלב הבא של הקרב; דבר, שניתן להשיג רק על-ידי מיגורן הגמור, בשלמותו. זוהי הסיבה שבגללה הכרחי ל-כוחות-התוקפים כי לא רק יהדפו את התקפת-הנגד של המגן, אלא אף יגיעו למיגור הכוחות אשר ביצעה — על-ידי כיתורם תחילה, וחיסולם לבסוף.

שיטות להדיפת התקפות-נגד

- לפי התנאים בהם מופיעה לפנייהם הבעיה כיצד לסכל התקפות-נגד, נוקטים הכוחות-התוקפים, בדרך-כלל, באחת משתי השיטות העיקריות להדיפתן:
- א. מן-המקום;
 - ב. תוך-כדי תנועה.

אפילו לעבור להגנה; ולפרקים עלול הוא למצוא את עצמו במצב של כיתור.

כדי שיוכל התוקף למנוע הפתעה, וליצור תנאים נוחים להדיפת התקפות-הנגד, מוכרח הוא לארגן ולקיים סיוור מתמיד — במטרה לגלות את כונת האויב ואת תנועות עתודותיו. ברגע בו מתגלות הכנות האויב להתקפת-הנגד, יש לנקוט מיד בכל האמצעים והמאמצים האפשריים בכדי לעצרו ולהאיטו (בראש-וראשונה — על-ידי הנחתת אש ארטילרית, והפצצות מן האויר), בעודו בשטח-הריכוז ובדרכי-תנועתו.

הכוחות שנמצאים בכיוונה של התקפת-הנגד האפשרית, תופסים קו-ההגנה נוחים ומארגנים עליהם את ההגנה-החפוזה. בהתאם למצבים הקונקרטיים, יכולים הכוחות לפעול באחת מ-דרכים אלו: לתפוס עמדות-ההגנה להדיפת התקפת-הנגד במקום שאליו כבר הגיעו; או, על-ידי התקדמות נמרצת, לכבוש קו-ההגנה נוחים-יותר — ולעבור תיכף לארגון ההגנה בהם; או — דרך שלישית — אף לסגת במקצת אחורנית, ולארגן שם את ההגנה בתנאי קרקע נוחים-יותר.

אחד התנאים המבטיחים הדיפת התקפת-הנגד הוא הקמת מערך ההגנה-החפוזה בעומק רב-למדי, יחסית. את השלד של הגנה זו מהווים כלים נ"ט משום שהמגן ישתמש בדרך כלל כמספר רב של טנקים. ההיערכות המתאימה ביותר להדיפת התקפת-הנגד היא אותה היערכות שהיתה קיימת ממילא כבר בזמן התקדמות הכוחות. אין לעשות תמרונים מסובכים בשדה-הקרב בזמן ההתארגנות למיגור התקפת-הנגד.

בגל-הראשון של „התקפת-הנגד-הנגדית“ נמצאות, בדרך כלל, אותן יחידות-רגלים או אחרות שנמצאו כבר במגע עם המתגונן, ואשר חוזקו עתה על-ידי תוספת אמצעים נ"ט. יחידות אלו עוברות אח"כ להדיפת התקפת-הנגד, בדרך-כלל באותו מערך-כוחות התקפי אשר נוצר ב-שעת תפיסת קרקע-המתאים להדיפת התקפת-הנגד, ובמהלך ההתבססות בו.

לשם העמקת מערך-הכוחות מתבססות מ-אחרי יחידות אלו — בכיוון התקפת-הנגד ה-צפויה, לרוחב גזרתה המשוערת — יחידות-העתודה של הדרגה-הפיקודי הנתון; והן מהוות

את קו-ההגנה השני — שהוא גם „גל“ השני של „התקפת-הנגד הנגדית“. יש להביא בחשבון גם את האפשרות שבהתקפת-הנגד אגפית של האויב יכולות העתודות של הצד התוקף להימצא לפתע בקו-ההגנה ראשון — דהיינו גם בגל ראשון של הכוח המיועד להדיפתה. הגלים הר-ראשון והשני מהווים שלמות אחת: — מערך-ההגנה הקדמי להדיפת התקפת-הנגד. הלאה, בעומק, במרחק קילומטר או שניים ממערך-ההגנה הראשון (כשמדובר בדרג החטיבתית), תופסות עתודותיו של הדרג-הממונה (במקרה זה — הדיביזיה) תואי-קרקע נוחים ומתבססות בהם, ואילו עתודותיו הנ"ט — וכן הטנקים — מחזקים את הגנתו של מערך ההגנה הקדמי. היינו, העתודות של הדרג-הממונה (חיל-רגלים, או חי"ר משוריץ — שכן הטנקים חוזו קדימה) מהוות את מערך-ההגנה השני.

ניתן להוסיף ולומר, שנסיון-הקרב מראה לנו כי להדיפת התקפת-הנגד החזקה נחוצים יחסי כוחות בשיעור של 1:1 בחיל-רגלים ובטנקים (וכן בכלים נ"ט). יחידות הסיוע-הצמוד (הנדסת-קרב, כלים נ"ט לסוגיהם) נשארות בתוך מערך יחידות הרגלים ויחד עמן, במסגרת תכנית אחידה, מתגברות על האויב המבצע התקפת-הנגד. עתודות מיוחדות — כגון עתודת הנדסה, עתודה נ"ט וכד' — פועלות בהתאם לתפקידיהן, והן מיועדות במיוחד לחינוק ההגנה, לחיפוי על האגפים ולאבטחת התפרים שבין יחידות או עוצבות.

יש לשים דגש מיוחד על בעיית המיקום הנכון של הכלים והאמצעים הנ"ט, (תחילה, עם כינון ההגנה-החפוזה — זריעת מוקשים והת-חפרות ע"י יחידות רגלים והנדסה בחיפוי טנקים ניידים; ואח"כ הצבת הכלים קצרי-הטווח, ב-עמדות קדמיות-יותר, וארוכי-הטווח מאחריהם, בצירוף ארטילרית-שדה היורה בתפקיד זה ב-כינון-ישיר). שכן מערך הכלים הנ"ט, המוגבר אם אפשר על-ידי הארטילריה, מהווה את הכוח העיקרי בהדיפת התקפות-הנגד של טנקי ה-אויב.

הפיקוד על הכוחות ההודפים

הפיקוד הישיר על הכוחות ההודפים את התקפת-הנגד מוטל בדרך כלל על מפקדת ה-

ההדיפה תוך-כדי תנועה

השוני העיקרי שבאורת-פעולה זה מתבטא בכך, שהכוחות התוקפים אינם משתמשים במערכ-כוחות הגנתי בשעת הדיפת התקפת-הנגד; הם אינם עוצרים כלל את התקפתם — כי אם, יחד עם המשכה של זה, מנחיתים תוך-כדי תנועה מהלומה חזקה על כוחות האויב המבצעים התקפת-נגד, ומגרים אותם.

אורת-פעולה זה מושתת ביסודו על הנהג שבקרב-ההיתקלות.

העיקר בשביל הכוחות התוקפים הוא להצליח להקדים את האויב בביצוע התמרון, לתפוס תואי-קרקע טקטיים נוחים בשביל בסיסי-האש שלו ולתקוף אותו מאגפיו. הסיכוי להקדים את האויב מושתת על הרכבת מערך-כוחות המתאים לתעודה זו, ולבסוף, על התפרטות מהירה מזו של האויב, וקצב נמרץ בביצוע הנחתת-המהלך מה, שיאפשר להקדימו-בפועל.

במה מתבטאים למעשה כל אלה?

• מערך-הכוחות להדיפת התקפת-נגד, תוך-כדי תנועה חייב להביא בחשבון מראש צרכים אלה:

א. הקצבת פלגה קטנה-יחסית, שיהיה בר יכולתה לעצור את האויב מן החזית; פלגה כזו כוללת יחידות-רגלים המצוידות בכלים ואמצעים נ"ט חזקים ורבים.

ב. הקצבת כוח-הלם, בדרך כלל ממוכן (שריון, חיל-רגלים משורין), שתפקידו יהיה לבצע תמרון-איגוף עמוק באגפי האויב, שהרי אלה מהוים בדרך-כלל את נקודת-התורפה של הלז — אלא שב-תכנון האיגוף יש להימנע מתמרונים מסובכים, כל-כמה שאין בהם הכרח.

• התמרון המוקדש לצורך יציאה אל תואי-קרקע נוחים, עלול לפעמים לדרוש מהכוחות התוקפים שהם יבקיעו ויתפסו, לפחות חלקית, אותם קווי-הגנה של האויב אשר מחפים על שטחי-ההיערכות שלו, להתקפת-הנגד. במקרים מסוימים יש אף צורך להסתנן בין שני מתחמים-גנתיים של האויב (ולפרקים — אף במקומות אחדים) כדי לצאת אל אגפיהם של כוחות-האויב המתכוונים להתקפת-הנגד, או אלה שכבר מבצעים אותה, לביצוע תמרון-איגוף-כזה יכול כוח-

יחידה או העוצבה שבגזרתה הם פועלים; דהיי-נו, שמפקד חטיבה, למשל, שבגזרתו ערך ה-אויב התקפת-נגד — הוא (ולא מפקדי-היחידות הכפופים לו) האחראי בראש-וראשונה הן ל-נקיטה-מראש באמצעים הנחוצים למניעתה או להדיפתה, והן להחלטה, לפי הערכת-המצב הר-כללית שלו, על מידת-המאמץ שיש להשקיע בהדיפת כל התקפת-נגד נתונה. לפיכך, אם התקפת-הנגד אינה מסכנת את מהלכה הכללי של התקפתה, מותר להניח את הפיקוד על הדיפת התקפת-הנגד בידיו של מפקד אותו כוח שבקטע או שבגזרה שלו עובר האויב להתקפת-נגד, אך אם, לפי הערכת-המצב, נת-ברר כי להדיפת התקפת-הנגד יש צורך בהת-ערבות הכוחות האמצעים של הדרג-הממונה, ובכך מותנה גורלה של ההתקפה בכללותה — נוטל לרוב הדרג-הממונה את הפיקוד לידי. לצורך זה יכול המפקד-הממונה לעבור בעצמו לגזרה הנתונה בסכנה, או להקצות צות-פיקודי זמני מיוחד (למשל — סגנו, בצירוף קציני-מטה), אשר ינהל את הדיפת התקפת-הנגד. במקרה כזה דואג הדרג-הממונה לכל הכרוך בקיום הפיקוד והשליטה על כוח-ההדיפה (כגון תכנון, תיאום, קשר וכו'). הכוחות המבצעים את הדיפת התקפת-הנגד חייבים לנקוט — בכל דרג ודרג — באמצעים הדרושים לאבטחת אגפיהם.

*

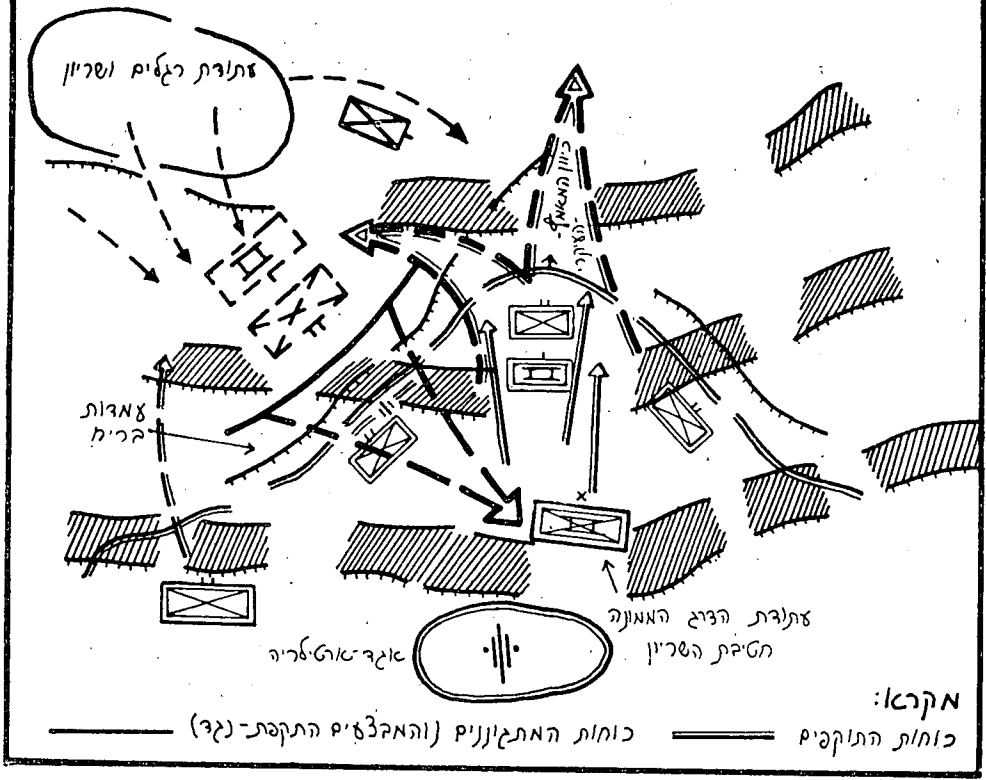
ניתן איפוא לסכם :

מערכת-ההגנה-החפוזה להדיפת התקפת-הנגד חייבת להיות עמוקה-למדי — ומורכבת מקווי-הגנה אחדים (שניים, ולעתים אף שלושה); ויצוין — המרחקים בין קווי-הגנה אלה צרי-כים להיות גדולים דים בשביל להבטיח:

- ♦ תצבור של עצמת-התנגדות מספקת — וכתוצאה, היכולת למגר את האויב בר-שעת התקרבותו אל כל-אחד מהקוים, ותוך-כדי הקרב עליהם;
- ♦ נוחיות ביצוע של התמרון-הנגדי בכיוון אל אותם קטעי-מערכת-ההגנה הנתונים בסכנה;
- ♦ אפשרות לעבור במהירות להתקפה — לאחר שנהדפה התקפת-הנגד של ה-אויב.

הדיפת התקפת הנגד תוך-כדי תנועה

(מיגור כוח התקפת הנגד ע"י איגוף ובו בומן פיתוח ההתקפה בכיוון המאמץ העיקרי)

אֲרִטִּילֵרִיָּה וּמְטוֹסִים. הפעלת-אש כזו עשויה לה-
 ביא-לידי עצירת התקדמותן של עתודות האויב,
 לשיבוש שדרותיה ובמקרים מסוימים — אף
 לשבירת התקפת-הנגד בכללה. את המהלומה
 יש לכוון לפי המסיבות, או אל עיקר כוח-
 התקפת-הנגד של האויב או אל יחידותיו ה-
 קדמיות, השואפות לתפוס תואי-קרקע הנוחים
 להתפרסות הכוח-העיקרי להתקפת-נגד, ולאבטחת
 ההתפרסות.
 לאחר ביצוע פעולות-ההתארגנות הנחוצות,
 עוברים הכוחות התוקפים להתקפה נמרצת ב-
 סיוע מטוסים וארטילריה, בשאפם להגיע למקום
 תורפה רגיש של המגן ולגרום לכך שיתפצל
 לחלקים אחדים, שיימצאו נפרדים זה מזה. ב-
 מקרה שהמגן מתחיל בנסיגה — יש לנקוט
 תיכף אמצעים נמרצים, על-ידי סגירת דרכי
 נסיגתו, כדי לא לתת לו אפשרות להוציא את

ההדיפה להשתמש גם בגזרת-התקפה של יחידות
 או עוצבות שכנות, באם הללו זכו להצלחה
 ניכרת יותר בהתקדמותן, וכדיהן עמדות-מוצא
 נוחות-יותר. במקרה כזה יש לתאם מראש עם
 מפקד היחידה או העוצבה השכנה את העברת
 כוחות-ההדיפה דרך גזרתו.
 • עצם המהלומה על כוח-התקפת-הנגד של
 האויב חייבת לבוא פתאום ובמפתיע — שעה
 שיחידותיו אינן מוכנות עדיין לבצע התקפת-
 נגד, ואף לא לקבל את המהלומה. מגמתה ה-
 עיקרית של מהלומה כזו היא מיגור עתודות
 האויב עוד תוך-כדי מסע-ההתקרבות שלהן —
 והשמדתן חלקים-חלקים.

*

גורם חשוב להשגת הצלחת המהלומה, ומיגור
 עתודות האויב, הוא הפעלה מתחדת של אש

התפתחות הקרב בכללו בשעה שמסתמנת הסכנה של התקפת-הנגד.

במקרים מסוימים יכולים אף להשתמש ב-שתי השיטות בבת-אחת — למשל, כשהאויב מבצע התקפות-נגד מכיוונים שונים. בבחירת השיטה להדיפת התקפות-הנגד נודעת חשיבות רבה למצבן של היחידות או העוצבות השכנות. אלה יכולות אף לשתף פעולה בהדיפת התקפות-הנגד של המגן ועל-ידי כך להקל על ביצוע המשימה. קיים על-כן הכרח בלתי-פוסק בקשירת-מגע, ובשיתוף-פעולה מתמיד, עם השכנים — הן בשלב התכנון והן בשלב הביצוע של הדיפת התקפת-הנגד.

אך השפעה רבה על התפתחות המצב ישנה גם לעוצבות או ליחידות שכנות, שהתקפת-הנגד של המגן אינה מסכנת אותן במישרין. במקרה זה יכולות הן לנקוט בתמרון מהיר באחד מ-אגפיו — ועל-ידי כך להרוס את כל בנין כנזותיו.

כוחותיו, ויש לעבור למרדף ולכיתור. השלב האחרון של קרב זה עשוי או להתבטא בהשמדת הכוחות המכותרים. השינויים הפתאומיים, ה-צפויים תמיד באורח-פעולה זה (הדיפת התקפות-נגד תוך-כדי תנועה), מביאים לעתים קרובות את התוקף (ההודף) לידי החלטה להקים ליד מפקדתו עתודה מיוחדת, שבאמצעותה יוכל לבצע משימות נוספות, הקשורות בהשמדת עתודות האויב, ובשביחה סופית של הגנתו. אלא שצעדים אלה חורגים כבר מתחום הנושא הישיר בו אנו עוסקים כאן: — כיצד יסכל הצד התוקף את התקפות-הנגד של היריב-המתגונן.

איזו שיטה — סת'?

לאחר שתיארנו את שתי השיטות של הדיפת התקפות-הנגד, יש לציין כי ההחלטה באיזו מהן לנקוט, מותנית תמיד במצב-הנחות של

יש לזכור כי הדיפתן של התקפות-הנגד אשר עורך המגן, אינה מהווה משימה-עיקרית של הכוח התוקף. היא אינה אלא אמצעי להתגברות על הסכנה שקמה עם התקפות-הנגד: האיום על ביצוע המשימה-העיקרית המוטלת עליו; והיא רק צעד בדרך להשגת מטרה זו. אך בלי תכנון מראש של מהלכי ההדיפה וביצועם התקיף — לא יכול להיות כל בטחון בכך, כי אמנם תושג המשימה-העיקרית.

ציינת צאי/ש המודיעין

מה בין ארטילריה ובין מודיעין?

שבמקורות-המודיעין בשדה-הקרב. ושוב: המפ-קד לא יסבול מחוסר-מודיעין משום שהידיעות על מטרות תזרומנה בצינורות הארטילריים. נהפוך הוא: סיכויי כי אכן ידע את המצב בדיוק, גדלים עקב כך בהרבה. ופך נוסף אז משנה-ודאות בכך כי מאמץ-הלחימה שלו מת-בצע בעילות, כשהארטילריה עוסקת בתפקידה המסורתי: מתן סיוע-אש מהיר ליחידת-התמ-רון.

טעות טועים אתם מפקדים וקציני-מודיעין אשר אינם משכילים לראות את הקשר והיחס שבין מטרות-ארטילריות לבין מודיעין — ואשר שאיפתם היא לתעל באיזה אורח ישיר כל דבר ודבר לתוך מנגנון-המודיעין; שכן מתעלמים הם מן הצורך — כפי שהוא קיים לגבי הארטי-לריה — לתקוף מטרות חולפות-ובנות-רגע באופן שיהלום את דרישות-הרגע. והרי מאז ומעולם היתה הארטילריה את אחד הטובים

מדברי קולונל-תותחנים אמריקאי בבירור על „הארטילריה בצות קרב בין-חילי משולב“.